

(1285 ش.)

پس از استقرار مشروطیت، موضوع وام‌گیری ایران از روسیه وانگلیس باعث به هیجان آمدن احساسات عمومی و مخالفت قاطع نمایندگان مجلس اول با آن شد. از این رو طرح پیشنهاد تاسیس يك بانک ایرانی با سرمایه ایرانیان عنوان گردید و در تاریخ پنجم آذر 1285 ش نمایندگان مجلس، تاسیس يك بانک ملی را از دولت خواستار شدند تا بدین وسیله به دولت وام دهند. سپس طی چند جلسه بحث و بررسی درباره آن، تاسیس بانک ملی برای بی‌نیاز شدن از دریافت وام خارجی در نهم آذر آن سال از تصویب نمایندگان گذشت، این تصویب در بیستم آذر ماه به اطلاع عموم رسید و به بانک ملی اجازه داده شد که به معاملات زراعتی، رهن املاک، خرید و فروش برات‌های تجاری داخلی و خارجی و قرض و استقراض مبادرت ورزد. همچنین قرار بر این شد که سرمایه‌ای معادل یکصد و پنجاه میلیون ریال به عنوان سرمایه اولیه به بانک ملی تعلق گیرد و حساب‌های دولتی که تا آن وقت در بانک شاهنشاهی وابسته به دولت انگلیس تمرکز داشت به بانک ملی انتقال یابد. کوشش‌هایی که برای تاسیس بانک ملی صورت گرفت و استقبال بی‌نظیری که مردم برای ایجاد این بانک کردند با مخالفت‌های بیگانگان مواجه گشت و تغییر ناگهانی وضع سیاسی ایران و انعقاد تقسیم ایران بین دولت‌های روس و انگلیس، طی قراردادی معروف به قرارداد 1907 همه این تلاش‌ها را ناکام گذاشت و بانک ملی در آن زمان به وجود نیامد. تاسیس بانک ملی هرچند با کارشکنی‌های بانک‌های خارجی و اقدامات محمدعلی شاه راه به جایی نبرد، اما جایگاه و اعتبار مجلس را در داخل و خارج برای همگان روشن ساخت. بانک ملی ایران در نهایت، 22 سال بعد، در هفدهم شهریور 1307 ش رسماً افتتاح شد و شروع به کار نمود.

صدور و انتشار اعلامیه سران سه کشور متفق در تهران (1322 ش.) یکی از وقایع مهم و با اهمیت دوران جنگ جهانی دوم در زمان نخست‌وزیری علی سهیلی، تشکیل کنفرانس عالی سران سه کشور متفق در تهران است که بی‌شک در سرنوشت جنگ جهانی دوم و سرنوشت سیاسی ایران بسیار مهم بود. در این کنفرانس که از روز ششم آذر 1322 ش با حضور استالین، چرچیل و روزولت، رهبران اتحاد جماهیر شوروی، انگلستان و آمریکا برگزار گردید، پیرامون پیروزی جنگ و کوتاه ساختن مدت جنگ تبادل نظر به وجود آمد و تصمیماتی اتخاذ گردید و در روز نهم آذر اعلامیه مشترکی درباره ایران منتشر کردند. در این اعلامیه، ضمن احترام به استقلال ارضی ایران، موافقت شد که هر نوع مسائل اقتصادی که در پایان جنگ، گریبانگیر ایران شود، از طرف کنفرانس‌ها یا مجامع بین‌المللی مورد توجه قرار گرفته و حل شود. ولی علی‌رغم این که طی این کنفرانس موافقت شد تا نیروهای متفق بلافاصله پس از پایان جنگ، خاک ایران را تخلیه کنند، با این حال، این نیروها به ویژه قوای روس، تا مدت‌ها پس از جنگ، از تخلیه ایران امتناع می‌کردند تا این که پس از شکایت ایران به مجامع جهانی، نیروهای خود را از ایران خارج ساختند.

روز بزرگداشت "شیخ مفید" تاریخ شیعه، سرشار از افتخارات بسیار و تحولات چشمگیر است؛ تحولاتی که به دست عالمان متعهد و فرزندان اندیشمند پدید آمده است. در این میان به سده چهارم هجری برمی‌خوریم که فتح‌الفتوح تاریخ شیعی است. روزگاری که مردی بزرگ و اندیشمندی سترگ "دایرةالمعارفی جامع" از معارف اسلامی تدوین کرد که نزدیک به پنجاه سال، پرچمدار عرصه‌های علمی، فکری و فرهنگی مسلمین گردید. سرانجام کار به جایی رسید که دوست و دشمن زبان به تمجید او گشودند و قلم به تعریف او برگرفتند و او را "مفید" لقب دادند. محمدبن محمد بن نعمان معروف به شیخ مفید در یازدهم ذی‌قعدة سال 336 ق در بغداد به دنیا آمد. از آنجا که پدر محمد شخصی پارسا و مذهبی بود و به تعلیم و تربیت اشتغال داشت، شیخ مفید در ابتدا به ابن‌المعلم ملقب گردید. او از کودکی به فراگیری علوم اسلامی روی آورد و هوش و استعداد سرشاری از خود نشان داد به طوری که قبل از دوازده سالگی از برخی محدثان، روایت اخذ کرده و از استاد خویش، شیخ صدوق، در قبل از بیست سالگی حدیث شنیده است. شیخ مفید همچنین از محضر درس استادان بزرگ عصر از جمله: علی بن عیسی رمانی، جعفر بن محمد بن قولویه و محمد بن عمران مرزبانی بهره برد و به مقام والایی در فقه، کلام و ادب دست یافت. جاذبه فوق‌العاده و پشتکار فراوان شیخ مفید، موجب گرایش فاضلان بسیاری به حوزه درس وی گردید و باعث تالیف آثار گران‌بها و ارزشمند شد. شیخ مفید از یک‌سو، گروه بی‌شماری از دانشمندان مذاهب مختلف را تربیت نمود و مشعل‌های فروزانی چون سید مرتضی، سید رضی، شیخ طوسی و نجاشی و ده‌ها نفر را تحویل حوزه‌های علمی و دینی داد و از سوی دیگر قلم به دست گرفت و با این سلاح برق‌آسا و ژرف، تحوّل‌ی بهنگام، ایجاد کرد. تالیفات شیخ مفید را تا دویست کتاب گفته‌اند که شرح عقاید صدوق، المقتعة، الاعلام، امالی، ارشاد و ده‌ها اثر گرانبها از آن جمله‌اند. شیخ مفید از جمله کسانی است که مورد اعتماد خاص حضرت ولی عصر(عج) بوده و نامه‌هایی از جانب امام مهدی(عج) برای شیخ ارسال شده است. بینش افروزی و دانش آفرینی وی به همراه آگاهی از اوضاع دشمنان و اطلاع از جهان اطراف باعث شد که او را سلسله جنبان نهضت فکری و علمی در قرن چهارم هجری کرد تا جایی که در صحیفه‌های سبز مهدوی(عج) از جانب حضرت ولی عصر، برادر گرمی و استوار خوانده شد. سرانجام، شیخ

مفید این رادمرد علم و عمل و اسوه تقوا و فضیلت در سوم ماه رمضان سال 413 ق در 77 سالگی به دیدار معبود شتافت و پس از اقامه نماز توسط سیدمرتضی، در حرم امام موسی کاظم(ع) در کاظمین به خاک سپرده شد.